

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 11Csp/79/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122320804
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Zolotová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:6122320804.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou v spore sudkyňou JUDr. Andreou Zolotovou žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený JUDr. Oskarom Chnápkom, advokátom, Komenského 3, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 45 018 201, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX/XX, XXX XX B., o zaplatenie 532,18 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 265,72 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 27,10 eur od 20.08.2019 do zaplatenia, s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 89,05 eur od 19.09.2019 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 53,45 eur od 19.10.2019 do zaplatenia a s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 96,12 eur od 19.11.2019 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti, čo sa týka zaplatenia zmluvnej pokuty z a m i e t a .

III. Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Žalobca sa dňa 6.5.2022 podanou žalobou na Okresnom súde Banská Bystrica domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy istiny vo výške 265,72 eur spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy dlžných faktúr odo dňa nasledujúceho po ich splatnosti a zmluvnej pokuty vo výške 266,46 eur.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 15.11.2021 došlo k postúpeniu pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo spoločnosti Slovak Telekom, a.s., na žalobcu. V prílohe k Zmluve o postúpení pohľadávok je žalovaný uvedený pod referenčným číslom 2469224201. Uvedenú skutočnosť zároveň Slovak Telekom oznámil v súlade s § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka žalovanému. Medzi Slovak Telekom a žalovaným bola uzavretá Zmluva v znení Dodatku na základe tejto Zmluvy bol žalovanému aktivovaný program služieb. Uzavretím Zmluvy sa žalovaný zaviazal, že bude riadne a včas platiť cenu služieb podľa zvoleného programu služieb a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so Zmluvou, Všeobecnými podmienkami, platným Cenníkom a dodatkami. Slovak Telekom podľa uzavretej Zmluvy poskytoval žalovanému služby, ktoré vyúčtoval nasledovnými faktúrami spolu na sumu 2658,72 (27,10 eur, 89,05 eur, 53,45 eur a 96,12 eur) .Žalovaný si neplnil svoje zmluvne dohodnuté záväzky tým, že neuhradil Slovak Telekom vystavené faktúry, pričom Slovak Telekom ho upomienkami opakovane vyzval k úhrade týchto dlžných faktúr. K ich úhrade doposiaľ nedošlo. Žalobca si uplatnil aj úroky z omeškania z neuhradených faktúr a zmluvnú pokutu. V žalobe uviedol len všeobecný vzorec jej výpočtu.

3. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami a to kópiou poštových podacích hárkov, faktúrou č.8241552339, č. 8243727853, č. 8245935460, č. 8261833686, č.8239403896, potvrdením o prevzatí koncového zariadenia, odstúpením od zmluvy z 19.06.2020, oznámením o postúpení pohľadávok z 10.01.2022, výzvou na zaplatenie z 4.03.2022, upomienkou z 30.08.2019, zmluvou o poskytovaní verejných služieb z 01.07.2022 identifikačnými údajmi na čl, 19, písomnými vyjadreniami žalobcu s prílohami a správami o pobyte žalovaného.

5. Na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav veci:

6. Zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb z 01.07.2022 ,vyplýva, že žalovaný uzavrel s predchodcom žalobcu zmluvu na základe ktorej boli žalovanému poskytované s dobou viazanosti 24 mesiacov telekomunikačné služby, tak ako to bolo dohodnuté v zmluve.

7. Podľa časti zmluvy bod 6 ZMLUVNA POKUTA v dôsledku porušenia záväzku viazanosti Účastníkom, vznikne Podniku voči Účastníkovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta, okrem sankčnej a prevenčnej funkcie, predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej Podniku porušením záväzku viazanosti Účastníkom. Paušalizovaná náhrada škody podľa predchádzajúcej vety pozostáva z celkovej sumy zľavy zo štandardných poplatkov za Služby (vrátane doplnkových služieb) ako benefitu za prevzatie záväzku viazanosti. Celková suma zľavy z cien Služieb, poskytnutej Účastníkovi za prevzatie záväzku viazanosti na základe tejto Zmluvy, je uvedená v tabuľke č. 1 (ďalej len „Základ pre výpočet zmluvnej pokuty“). Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná ku dňu porušenia záväzku viazanosti podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie Základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti až do dňa porušenia záväzku viazanosti podľa tejto Zmluvy: Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = (Základ zmluvnej pokuty/celkový počet dní doby viazanosti) x počet dní zostávajúcich do konca doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou je Účastníkovi vyúčtovaná. Uhradením zmluvnej pokuty zaniká záväzok viazanosti. Uhradením zmluvnej pokuty nie je dotknutý nárok Podniku na náhradu škody presahujúcej výšku uhradenej zmluvnej pokuty.

8. Podľa časti zmluvy ZÁVAZOK VIAZANOSTI bod 5 účastník sa zaväzuje, že po dobu viazanosti, ktorej dĺžka je špecifikovaná v tabuľke č. 1 a plynie odo dňa uzavretia tejto Zmluvy, vrátane jej predĺženia, ak dôjde k jej predĺženiu v súlade s ustanoveniami Zmluvy (v tejto Zmluve v skrátenej forme aj „doba viazanosti“), (i) bude vo vzťahu k SIM karte využívať Služby Podniku podľa Zmluvy, teda nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu využívania Služby Podniku pred uplynutím doby viazanosti, a (ii) bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytované Služby (ďalej len „záväzok viazanosti“). Porušením záväzku viazanosti preto je:

a) ukončenie využívania Služieb Podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku ukončenia Zmluvy pred uplynutím doby viazanosti;
b) ukončenie využívania Služieb Podniku pred uplynutím doby viazanosti v dôsledku prenosu telefónneho čísla uvedeného v tejto Zmluve k inému podniku poskytujúcemu služby elektronických komunikácií pred uplynutím doby viazanosti;
c) nezaplatenie ceny za poskytnuté Služby Účastníkom počas doby viazanosti do 45 dní po splatnosti, v dôsledku ktorého dôjde k prerušeniu poskytovania Služieb podľa Všeobecných podmienok.

9. Z faktúry č.8541552339 vyplýva, že pôvodný veriteľ vyfakturoval žalovanému sumu 89,05 eur , faktúra bola splatná dňa 18.09.2019.

10. Z faktúry č. 8243727853 vyplýva, že pôvodný veriteľ vyfakturoval žalovanému sumu 53,45 eur , faktúra bola splatná dňa 18.10.2019.

11. Z faktúry č.8245935460 vyplýva, že pôvodný veriteľ vyfakturoval žalovanému sumu 96,12 eur , faktúra bola splatná dňa 18.11.2019.

12. Z faktúry č.8239403896 vyplýva, že pôvodný veriteľ vyfakturoval žalovanému sumu 27,10 eur , faktúra bola splatná dňa 19.08.2019.

13. Listom zo dňa 19.06.2020 pôvodný veriteľ odstúpil od zmluvy uzavretej so žalovaným.

14. Oznámením o postúpení pohľadávky z 10.01.2022 bolo žalovanému oznámené postúpenie pohľadávky pôvodného veriteľa na žalobcu.

15. Listom zo dňa 04.03.2022 súčasný žalobca vyzval žalovaného na úhradu dlhu.

16. Uvedenú vec súd takto právne posúdil:

17. Ako vyplýva z § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

18. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

19. V zmysle § 44 ods. 1 zákona NR SR č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách účinného v čase uzavretia zmluvy zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

20. Podľa § 44 ods. 8 písm. b) NR SR č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách podnik môže odstúpiť od zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti.

21. Podľa ustanovenia § 52 ods. 1,2 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

22. Podľa ust. § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Podľa ust. § 53 ods. 2,3 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

24. Podľa ust. § 53 ods. 4 OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,

c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku,
l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
m) v prípade čiastočného alebo úplného nespĺnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

25. Podľa ust. § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

26. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

27. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

28. Podľa § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

29. Predmetný právny vzťah zo zmluvy medzi stranami súd posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o zmluvu, ktoré uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy s dodatkom, ako aj Všeobecných podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovanej prívodiť akúkoľvek zmenu.

30. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že pôvodný veriteľ a žalovaný uzavreli zmluvu o poskytovaní verejných služieb .

31. Na základe uzavretých zmluvy boli následne žalovanému poskytované a aktivované dohodnuté programy služieb za ktoré bol žalovaný povinný platiť dohodnuté ceny služieb. Uvedené vyplýva zo žalobcom predložených faktúr. Toto žalovaný nerozporoval.

32. Voči poplatkom za poskytnuté služby ako vyplývajú z vystavených a vyššie uvedených faktúr súd nemal žiadne výhrady a v tejto časti považoval žalobu za dôvodnú a preto jej vyhovel. Žalovaný ako je to už uvedené poskytovanie služieb nerozporoval a so žalobu súhlasil.

33. Strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu v ktorom spočíva na strane sporu. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledkom konania, ktorý závisí od zistených a vykonaných dôkazov.

34. Pohľadávka pôvodného veriteľa bola následne postúpená na súčasného žalobcu, ktorý sa tak stal aktívne legitimovaný na podanie žaloby. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanému oznámené, pričom toto postúpenie žalovaný nerozporoval.

35. Na základe vyššie uvedeného po vykonanom dokazovaní s poukazom, na citované zákonné ustanovenia súd žalobe ako dôvodnej vyhovel len v časti poplatkov za služby spolu v sume 265,72 eur, ako to vyplýva zo žalobcom vystavených faktúr tak, ako je to vyššie uvedené.

36. Žalobca si v konaní ďalej uplatnil zmluvnú pokutu v sume 266,45 eur. Ako k výpočtu tejto regresívnej pokuty došiel, z akých údajov vychádzal, ako ju vypočítal v žalobe neuviedol a ani bližšie nešpecifikoval. Žalobca v žalobe uviedol, že výška je vypočítaná podľa určeného všeobecného vzorca, ktorý tam uviedol, výpočet však súdu nepredložil.

37. Podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb sa mali účastníci zmluvy dohodnúť na zmluvnej pokute pre prípad porušenia záväzku viazanosti služby.

38. Podľa zmluvy má zmluvná pokuta okrem sankčnej aj prevenčnú funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej Podniku v dôsledku porušenia záväzku viazanosti, tak ako je to vyššie uvedené v bode 5,6 zmluvy.

39. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

40. Výška zmluvnej pokuty, je podľa žalobcu regresívna a má závisieť od počtu dní uplynutých z doby viazanosti k celkovému počtu dní viazanosti. Ako už však súd uviedol jej konkrétny výpočet žalobca súdu neuviedol. V žalobe uviedol len všeobecný vzorec výpočtu zmluvnej pokuty.

41. Je potrebné poukázať na to, že samotná zmluvná pokuta bola dohodnutá v predtlačenej zmluve, (vo formulári) v dodatku ktorý nebol, tak ako zmluva individuálne dojednaný. Žalovaná nemala možnosť odmietnuť ju. Zmluvná pokuta dojednaná ako súčasť zmluvy nebola dojednaná individuálne a preto je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Keďže ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nič na tom nemení fakt, že táto zmluvná pokuta bola dohodnutá ako regresívna. Zohľadňuje len čas plynutia doby viazanosti, nie iné skutočnosti a okolnosti. Zmluvná pokuta dojednaná ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy, dodatku je neplatná, keďže nejde o individuálne dojednanú pokutu. Keďže nejde o individuálne dojednanú pokutu, spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Je to v rozpore so ochranou práv spotrebiteľa.

42. Je potrebné poukázať na to, že je právom žalobcu ako poskytovateľa služieb zabezpečiť splnenie povinnosti odberateľa služieb - zákazníka, pričom zmluvná pokuta je jedným z vhodných inštitútov. Predmetom zabezpečenia bola povinnosť žalovaného riadne a včas uhrádzať odplatu za poskytnuté služby, ako aj povinnosť zákazníka po určitú dobu zostať v právnom vzťahu s poskytovateľom služieb a využívať dohodnutý rozsah služieb. Je však potrebné si uvedomiť, že všetky „výhody“ ponúkané poskytovateľom telekomunikačných služieb, či už zvýhodnená cena zariadení pre príjem služby, odlišné ceny elektronických služieb, určitý vyhradený objem hovorov a dátových služieb, prípadne hovorov za paušálnu sadzbu alebo voľných hovorov, tvoria bez pochyby ofenzívnu obchodnú

politiku telekomunikačných operátorov v snahe získať zákazníka a zabezpečiť odbyť služieb minimálne po stanovenú dobu. Zákazník sa riadi na základe snahy získať určité výhody pri predpokladanej spotrebe. Nie však každý zákazník si dokáže riadne vyhodnotiť aj povinnosti vyplývajúce z voľby a viazanosti. Poskytovateľ služieb pritom kalkuluje s návratnosťou poskytnutých výhod využívaním služieb zákazníkom minimálne v rozsahu stanoveného paušálu a na zabezpečenie návratnosti investície „výhod“ vo forme určitých zliav v cene služby alebo telefonických prístrojov požaduje zotrvanie určitéj doby v záväzkovom vzťahu a práve túto povinnosť zabezpečuje zmluvnou pokutou.

43. V zmluvnom vzťahu s predchodcom žalobcom po dobu 24 mesiacov, ukladalo žalobcovi povinnosť zabezpečiť, aby zmluvné podmienky a postupy pri ukončení zmluvy neodrádzali účastníka od zmeny poskytovateľa služieb. Sankcionovanie žalovaného zmluvnou pokutou za ukončenie zmluvy nemožno hodnotiť inak ako odradzujúcu podmienku a postup, teda ako podmienku neprijateľnú spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Rovnako dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Na tom nič nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci denné klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Nezaplatením ceny sa rozumie neuhradenie ceny poskytnutých služieb v plnej výške. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len v nepatrnom rozsahu napr. z vyúčtovanej sumy neuhradí 1 euro. Zmluvná pokuta dojednaná pre prípad nezaplatenia ceny za poskytnuté služby, výšku pohľadávky takto vzniknutej vôbec nezohľadňuje. Zmluvná pokuta tak ako bola dojednaná teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb. Je potrebné zachovať korektný prístup k právam zákazníka ako spotrebiteľa a sankcie zabezpečujúce splnenie povinnosti nesmú mať taký charakter, že znemožňujú uplatnenie akejkoľvek inej voľby. Viazanosť zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov je pomerne rozsiahly záväzok, najmä s ohľadom na rôzny vývoj cien, technológie, ale a je ekonomickej a sociálnej situácie. Počas tejto doby môže nastať situácia, že spotrebiteľ nechce alebo nemôže využívať dohodnutý rozsah služieb, či už pre sociálnu situáciu, napr. strata zamestnania, zmena sociálnej situácie rodiny, zmena celkovej finančnej situácie na strane zákazníka alebo aj z dôvodu, že konkurencia alebo aj samotný operátor po určitom období poskytuje výhodnejšie služby.

44. Sankcia za porušenie povinnosti zotrvať v zmluvnom záväzku nesmie znemožňovať zákazníkovi – spotrebiteľovi možnosť voľby, a to ani možnosť ukončiť zmluvný vzťah, či odmietnuť poskytnutie tejktorej služby. Dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad ukončenia zmluvy priamo odporuje ustanoveniam zákona č.351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov.²⁴ Podľa ustanovenia § 44 ods. 4 druhá veta zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, bez ohľadu na minimálne obdobie platnosti zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podnik je povinný zabezpečiť, aby zmluvné podmienky a postupy pri ukončení zmluvy neodrádzali účastníka od zmeny poskytovateľa služieb.²⁵

45. Sankcia spočívajúca v degresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nie len času v rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy alebo jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie.

46. Dojednaná zmluvná pokuta v danom prípade je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V zmysle ust. § 53 ods. 5 OZ je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky tak nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť. Pre posúdenie dojednanie zmluvnej pokuty ako zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska jej neprijateľnosti nie je podstatné, či reálne dôjde k porušeniu povinnosti.

47. Ohľadne degresívnej zmluvnej pokute a jej nedôvodnosti súd poukazuje na rôzne rozhodnutia vydané v tomto smere, rozhodnutie KS Prešov sp.zn. 22Co/89/2019, sp. zn. 22Co/41/2017 zo dňa 22.03.2018, sp. zn.25Co/92/2018 zo dňa 12.02.2019, sp. zn. 7Co/233/2016 zo dňa 24.08.2017 , na

rozhodnutie KS Košice 11Co/199/2017 z 07.02.2018, a rozhodnutie KS Prešov sp.zn. 10CoCsp/3/2020, ako aj na rozhodnutie 9Co/130/2019.

48. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

49. Zmluva uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

50. Ustanovenie § 53 ods. 4 OZ demonštratívne určuje, čo je možné vyhodnotiť ako neprijateľné zmluvné podmienky. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj taká, ktorá nebola individuálne dojednaná.

51. Súd by mal mať na zreteli základný účel konania - poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov (porov. spravodlivosť nad formálne znenie zákona, správa prezidenta SR o stave republiky z 18. 06. 2015). Ústavné články o súdnej ochrane čl. 46 a nasl., čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s občianskym súdnym poriadkom predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtol český Ústavný súd keď v jednom zo svojich nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou“ (porovnaj nález Ústavného soudu ČR sp. zn. II. ÚS 222/07).

52. Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky (spojené prípady C-240 až C-244/98). Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduchá záležitosť. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu posudzovanej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu a ii; čl.4 ods.1 smernice).

53. Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex offo súdnej kontroly. Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru súdu je povinný ex offo reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 smernice.

54. Je tiež dôležité poznamenať, že ide o základné konanie pred súdom (nachádza sa právo). Tým sú dané predpoklady na to, aby sa veriteľovi nepriznalo plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok. Postačí aplikovať princípy práva. Navyše tým, že súd v procese podľa nariadenia neprizná plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, nijako neobmedzí účinok, ktorý sleduje nariadenie. Proces podľa nariadenia je osobitným špecifickým konaním s posilnením zásady koncentrácie a odvolací súd si nemyslí, že by tvorca nariadenia vychádzal z premisy, že pri tomto druhu procesu neplatia závery judikatúry súdneho dvora k čl. 6 smernice.

55. Smernica 2005/29 o nekalých obchodných praktikách výslovne reguluje pôsobenie aj na vzťahy po zániku zmluvy. Podľa článku 3.1 táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu. Účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov.

56. Ako uviedol KS v Prešove, sp.zn. 9Co/130/2019 vo svojom odôvodnení v obdobnej právnej veci „ Vzhľadom na charakter dojednania zmluvnej pokuty a jej začlenenie do textu iného právneho úkonu a to dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb, nemôžu byť žiadne pochybnosti , že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O individuálne dojednanie by sa jednalo len vtedy , keď by práve takáto dohoda bola výsledkom jednaní zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť , ak si zákazník zvolí určitú formu záväzku, avšak musí prijať celý súbor opatrní a dojednaní ustanovených v zmluve. V tomto kontexte je zrejmé, že takáto domnelá voľba je len iluzória a vytvárajúca efekt bludiska ďalších záväzkov. Odvolateľ právo na zmluvnú pokutu uplatňuje, vychádzajúc z ust. § 544 - § 545a OZ a zo spotrebiteľskej zmluvy (Zmluvy o poskytovaní verejných služieb), ktorá ako typová zmluva je uzatváraná vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy, a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Zároveň odvolací súd poznamenáva, že v bode 1. písm. c) Dodatku je obsiahnutý záväzok podnikovo-právneho predchodcu žalobcu zabezpečiť účastníkovi - žalovanému predaj mobilného telefónu za akciovú kúpnu cenu, čo predstavuje zľavu poskytnutú žalovanému z dôvodu doby viazanosti. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že základ pre výpočet zmluvnej pokuty (188,00 eur)prevyšuje neakciovú cenu mobilného telefónu (139,00 Eur). Za takejto situácie sa ľahko môže stať, že spotrebiteľ bude povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo vyššej sume, ako je bežná predajná cena mobilného telefónu.19. V danej veci odvolací súd poukazuje rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 22Co/45/2018zo dňa 17.05.2018, ktoré v bode 21 a 22 judikovalo neprijateľnosť zmluvnej pokuty aj pre paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinnosti, ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu. Poukazuje tiež na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/36/2015 z 27.04.2015,20Co/205/2015 zo dňa 28.04.2016 a 6Co/103/2015 zo dňa 26.1.2016. Odvolací súd dáva do pozornosti skutočnosť, že v prípade žalobcu ide o opakované judikovanie ním upravenej zmluvnej podmienky upravujúcej identický právny vzťah so spotrebiteľmi ako neprijateľnej. Správanie sa právnickej osoby v obchodných a iných vzťahoch by však malo zodpovedať čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej16. V žiadnom prípade teda nemožno tvrdiť, že sa jedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie(§ 53 ods. 2 OZ). Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách. Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu, spôsobuje v konkrétne posudzovanom zmluvnom vzťahu hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie, podľa ktorej v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky únie zabezpečia vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa (čl. 38), je preto potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov v trh, aby neprimerané postupy spotrebiteľov nezaťažovali. Žalobca ako osoba podnikajúca na trhu elektronických komunikácií má odbornú prevahu nad spotrebiteľmi, ktorým svoje služby poskytuje, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľom sa bude správať s náležitou odbornou starostlivosťou. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V zmysle ust. § 53 ods. 5 OZ je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky tak nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému povinnosť plniť.17. Odvolací súd upozorňuje, že podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.18. Je nepochybné, že neuhradením za služby zo strany žalovaného bola aktivovaná zmluvná pokuta, podľa bodu 3) časti „Záväzok viazanosti“ dodatku k zmluve. zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti je dôležité pre kvalitu verejného života.20. Vzhľadom na už opakovane konštatovanú povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorá bola určená za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti alebo nepriznania plnenia dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky v § 53a Občianskeho zákonníka, odvolací súd považoval všetky námietky odvolateľa uvedené v odvolaní

za neopodstatnené a len pre úplnosť považuje za potrebné uviesť, že nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva jej účelnosť, pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Absenciou spravodlivej úpravy sa stávajú ustanovenia zmluvy, ktoré porušujú práva spotrebiteľa alebo nereflektujú na poctivý vzťah zákazník - predajca, neprijateľnými, a teda aj neplatnými.“

57. Na základe uvedeného preto súd nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný zamietol.

58. Žalovaný tým, že nezaplatil cenu za poskytnuté služby v lehote splatnosti vystavených faktúr dostal sa tak dňom nasledujúcim po dni splatnosti tej ktorej faktúry do omeškania. Týmto dňom vznikol žalobcovi nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy faktúry.

59. Súd preto priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania v súlade s platnou právnou úpravou a to podľa § 517 ods. 2 Občianskeho Zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. v zákonnej výške z dlžných súm poplatkov za služby, tak ako ich vyššie vyčíslil v jednotlivých faktúrach a ktoré žalobca žiadal ako je to uvedené vo výroku odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti faktúr do zaplatenia.

60. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

61. V zmysle § 255 ods. 1,2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

62. Podľa ust. § 255 ods. 2 CSP § 255 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

63. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

64. Súd žalobe čiastočne vyhovel a čiastočne ju zamietol. Po prepočte bol úspešnejší žalovaný a to v pomere 51 %, ktorý by mal tak nárok na náhradu trov konania. Keďže žalovanému žiadne trovy konania nevznikli, súd mu ich nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou písomne v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d)konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e)súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f)súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g)zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h)rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.